

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 10 april 1934 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utvidgning av ångkraftstationen i Västerås jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 9 mars 1934 avlåten proposition, nr 209, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* till ytterligare utvidgning av ångkraftstationen i Västerås för budgetåret 1934/1935 under Utgifter för kapitalökning, I. Statens affärsverksamhet, D. Statens vattenfallsverk anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av kronor 750,000; *dels ock* höja den i förslaget till riksstat för budgetåret 1934/1935 under rubriken »F. Lånemedel» upptagna inkomstposten »Övriga lånemedel» med motsvarande belopp.

Herr *E. Bengtsson* i Kullen har i en inom andra kammaren väckt motion, nr 573, hemställt, att riksdagen måtte avslå propositionen.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Departementschefen har i ärendet anfört bland annat följande.

»Föreliggande framställning avser utökning av Västerås ångkraftverk med en tolfte ångpanna, varigenom ångpanneanläggningen skulle komma att ungefär svara mot ångturbinanläggningens kapacitet, vid full belastning av samtliga aggregat uppgående till omkring 110,000 kilowatt. Framställningen är föranledd av de under den snart gångna vintern med dess vattenbrist vunna erfarenheterna beträffande möjligheten för vattenfallsstyrelsen att tillgodose de ökade anspråken på kraftleveranser. Förslaget bygger på en kalkyl över det belastningstillskott, som under antagande av normal ökning i kraftavsättningen och samtidig vattenbrist kan vara att förutse under vintern 1935—1936, och syftar till att sätta statens vattenfallsverk i stånd att fylla de anspråk, som under dylika omständigheter då kunna komma att ställas på detsamma.

Aven om dessa utgångspunkter kunna godtagas, har jag ansett önskvärt att erhålla närmare uppgifter angående omfattningen av den genom ifrågasvarande reservanordningar producerade kraften i förhållande till det s. k. centralblockets samlade energiproduktion. Av sålunda från vattenfallsstyrelsen under hand lämnade uppgifter framgår att, oaktat ångkrafttillskottet tidvis

varit betydande, antalet kilowattimmar, som alstras med ångkraft, dock helt naturligt bliver relativt litet jämfört med antalet kilowattimmar, som åstadkommes med vattenkraft. Under år 1933 var sålunda inom centralblocket produktionen medelst vattenkraft 1,288.4 miljoner kilowattimmar och produktionen medelst ångkraft 88.1 miljoner kilowattimmar, sålunda endast 6.9 procent av den förra. För femårsperioden 1929—1933 utgjorde ångkrafttillskottet endast 2 procent av vattenkraften.

Från vattenfallsstyrelsens sida har vidare framhållits, att det kraftiga utnyttjandet under nuvarande vattenbrist av Västeråsverket måst förekomma i trots av vidtagna åtgärder för ernående av förbättrad vattenhushållning och av det förhållandet att vattenfallsstyrelsen mottagit vid andra än statliga anläggningar tillfälligtvis disponibelt överskott av vattenkraft. Ytterligare har erinrats att, om också årsregleringen av Vänern kommer att i och för sig minska behovet av ångkraft — den beräknas dock ej vara fullbordad förrän mot slutet av 1930-talet — så bliver dock ångkraftverket behövt icke blott såsom reserv vid mycket långvarig vattenbrist utan även för att på ekonomiskt fördelaktigast sätt kunna möta de kortvariga men till sin effekt betydande belastningstoppar, som uppstå under höstens och vinterns belastningstid, vartill kommer, att ångkraftverket anses bliva synnerligen värdefullt som driftreserv för en framtida långväga kraftöverföring från Norrland till mellersta Sverige.»

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om utbyggnad av vattenfallsstyrelsens reservkraftstation vid Västerås med ännu en ångpanna, varigenom därvarande ångpanneanläggning kommer att till storleken ungefärligen motsvara ångturbinanläggningen. Byggnadskostnaderna hava beräknats till 1,250,000 kronor, vilket belopp skulle utgå av lånemedel och varav 750,000 kronor nu skulle anvisas för nästkommande budgetår. Enligt vad utskottet inhämtat kommer att för den nya ångpanneanläggningen tagas i anspråk uteslutande inländskt material.

Beträffande det motionsvis framställda avslagsyrkandet vill utskottet endast framhålla, att den planerade utvidgningen synes bliva räntabel även om man räknar med behoven av reservkraft för tillgodoseendet av enbart vattenfallsstyrelsens egna kraftförbrukare. Vid tillfällen av allmän kraftbrist bliver anläggningen dessutom till nytta som ett led i det då erforderliga samarbetet mellan de statliga kraftverken och andra kraftverk. Gentemot de i motionen anförda synpunkterna må anföras, att en sådan utjämning av energitillgångarna allenast kan bidra till en förbättrad föräntning av anläggningen samt jämväl i övrigt lära få anses för landet gagnelig.

Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen, med bifall till förevarande proposition och med avslag å motionen II: 573, må till *ytterligare utvidgning av ångkraftstationen i Västerås* för budgetåret 1934/1935 under Utgifter för kapitalökning, I. Statens affärsverksamhet, D. Statens vattenfallsverk anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag om höjning av inkomstposten »Övriga lånemedel» avgiver utskottet framdeles yttrande.

Stockholm den 10 april 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utskottets utlåtande nr 68.
